

Дербишов Назар Вадимович,
курсант Харківського національного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Пахуча Еліна Вікторівна,
доцент кафедри соціальних
та економічних дисциплін
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент

РОЛЬ АУДИТУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОЗОРОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

В умовах сучасного економічного середовища аудит відіграє важливу роль не лише у діяльності бюджетних установ, а і є невід'ємною складовою ефективного функціонування бізнесу. Його проведення забезпечує прозорість фінансово-господарської діяльності підприємств, сприяє підвищенню рівня довіри з боку інвесторів, партнерів та інших зацікавлених сторін, а також створює передумови для сталого розвитку компанії. Особливої актуальності питання аудиту набуває в умовах посилення конкуренції, глобалізації економічних процесів та зростання вимог до відкритості бізнесу. У таких умовах підприємства змушені не лише демонструвати фінансову стабільність, а й підтверджувати відповідність принципам соціальної відповідальності та екологічної безпеки. Саме тому аудит виступає важливим інструментом контролю, оцінювання та вдосконалення діяльності суб'єктів господарювання.

Аудит є однією з важливих складових сучасної системи управління підприємством і важливим інструментом забезпечення достовірності, прозорості та об'єктивності інформації про його фінансово-господарську діяльність. У загальному розумінні аудит можна визначити як незалежну, систематичну та документально підтверджену перевірку фінансової звітності, облікових даних, внутрішніх процесів та інших аспектів діяльності суб'єкта господарювання з метою висловлення професійної думки щодо їх відповідності встановленим критеріям, стандартам і нормативним вимогам. Аудиту – це перевірка фінансової звітності недержавних підприємств, що проводиться на договірній комерційній основі [1].

Аудит – перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів)

бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів [2].

Головною перевагою такої системи організації фінансово-господарського контролю в умовах бізнес-середовища є насамперед чітке розмежування об'єктів контролю за формами власності та джерелами фінансування підприємств. Це дає змогу враховувати специфіку діяльності різних суб'єктів господарювання та підвищувати точність оцінювання їх фінансового стану. Тобто сутність аудиту полягає не лише у виявленні можливих помилок або порушень у фінансовій звітності, а й у формуванні об'єктивної та неупередженої оцінки стану підприємства. Це дає змогу зацікавленим сторонам: власникам, інвесторам, кредиторам, державним органам та іншим користувачам фінансової інформації, приймати обґрунтовані управлінські та економічні рішення. Тому аудит виконує функцію незалежного гаранта достовірності інформації, що є критично важливою в умовах ринкової економіки.

Аудит у науковому розумінні розглядається як багаторівнева система контролю, що охоплює комплекс методів, процедур і прийомів перевірки фінансової та іншої інформації підприємства. Його функціонування ґрунтується на основних принципах незалежності, об'єктивності, професійної компетентності та конфіденційності. Саме дотримання цих засад забезпечує достовірність результатів аудиторської перевірки та формує довіру до неї з боку користувачів інформації, що є важливим для ефективного функціонування бізнес-середовища.

У сучасних умовах зміст аудиту суттєво розширився. Якщо раніше він здебільшого зосереджувався на перевірці фінансової звітності, то сьогодні його сфера охоплює також нефінансові аспекти діяльності підприємств, зокрема екологічні, соціальні та управлінські показники. Така трансформація пов'язана з розвитком концепції сталого розвитку бізнесу, яка передбачає поєднання економічної ефективності з соціальною відповідальністю та екологічною безпекою.

Отже, аудит слід розглядати не лише як інструмент контролю, а й як елемент стратегічного управління підприємством. Він сприяє підвищенню прозорості діяльності бізнесу, зміцненню його ділової репутації та зростанню рівня довіри з боку зовнішніх зацікавлених сторін. У результаті аудит поступово виходить за межі класичної перевірки і стає важливою складовою системи корпоративного управління та сталого розвитку підприємств.

У сучасних умовах розвитку бізнес-середовища підприємства стикаються з низкою проблем, пов'язаних із прозорістю, достовірністю та повнотою інформації про свою діяльність. Однією з проблем є інформаційна асиметрія, коли керівництвом компанії володіє значно

ширшим обсягом інформації, ніж зовнішні користувачі – інвестори, кредитори, партнери або суспільство загалом. Це створює ризики прийняття необґрунтованих рішень та знижує рівень довіри до бізнесу.

Крім того, значною проблемою залишається ризик викривлення фінансової звітності, як навмисного, так і ненавмисного. Помилки в обліку, неточності у відображенні операцій або свідоме завищення фінансових показників можуть суттєво впливати на оцінювання реального стану підприємства. У таких умовах зростає потреба у незалежному механізмі перевірки, який би забезпечував об'єктивність і достовірність інформації. Ще одним важливим аспектом є зростання вимог до бізнесу з боку суспільства та міжнародних ринків. Сьогодні підприємства повинні демонструвати не лише фінансову ефективність, а й соціальну відповідальність, екологічну безпеку та належний рівень корпоративного управління. Відсутність прозорості у цих питаннях може призвести до втрати інвестиційної привабливості та репутаційних ризиків. Саме тому аудит у бізнесі є необхідним інструментом. Він дозволяє зменшити рівень невизначеності, підвищити довіру до фінансової та нефінансової звітності, а також забезпечити контроль за дотриманням встановлених стандартів і вимог [3].

Аудит сприяє виявленню ризиків на ранніх етапах, покращенню системи внутрішнього контролю та підвищенню ефективності управлінських рішень. Таким чином, необхідність аудиту в бізнесі зумовлена потребою у забезпеченні прозорості, надійності інформації та стабільного розвитку підприємств у конкурентному середовищі.

Аудит у сучасному бізнес-середовищі є важливим інструментом забезпечення прозорості, достовірності та об'єктивності інформації про діяльність підприємства. Його значення виходить далеко за межі традиційної перевірки фінансової звітності, оскільки він охоплює ширше коло питань, пов'язаних з оцінюванням ризиків, ефективністю системи внутрішнього контролю та відповідністю діяльності підприємства встановленим стандартам і вимогам. У результаті аудит сприяє формуванню довіри до бізнесу з боку зовнішніх користувачів інформації, зокрема інвесторів, кредиторів та партнерів. У процесі розвитку економічних відносин роль аудиту постійно зростає, що зумовлено підвищенням вимог до прозорості діяльності підприємств та необхідністю забезпечення їх сталого розвитку. Особливої актуальності набуває розширення функцій аудиту, який сьогодні передбачає не лише фінансову перевірку, а й аналіз нефінансових аспектів діяльності, таких як соціальна відповідальність, екологічна безпека та якість корпоративного управління. Це дає змогу розглядати аудит як комплексний інструмент оцінювання діяльності бізнесу загалом. Отже, аудит у бізнесі виконує важливу роль у забезпеченні достовірності фінансової інформації, зниженні рівня інформаційної асиметрії,

підвищенні рівня прозорості діяльності підприємств та зміцненні їхньої ділової репутації. Він також сприяє виявленню потенційних ризиків і недоліків у системі управління, що дає можливість своєчасно їх усунути та підвищувати ефективність діяльності підприємства. У підсумку аудит виступає не лише як інструмент контролю, а як важливий елемент стратегічного управління, що забезпечує стабільний розвиток бізнесу та підвищує рівень довіри до нього з боку всіх зацікавлених сторін.

Список використаних джерел

1. Роль аудиту у забезпеченні прозорості сталого розвитку бізнесу. *Analyst.net.ua*. URL: <https://analyst.net.ua/index.php?newsid=4423> (дата звернення: 23.04.2026).
2. Про внесення змін до Закону України «Про аудиторську діяльність» : Закон України від 14 верес. 2006 р. № 140-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 44. Ст. 432. (дата звернення: 24.04.2026).
3. Мельнь О. В. Роль і місце аудиту в системі державного фінансового контролю. *Економічний простір*. 2025. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-52> (дата звернення: 25.04.2026).

Комісарук Анастасія Василівна,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Максименко Ольга Володимирівна,

завідувач кафедри ділової
української та іноземних мов
навчально-наукового інституту права
та психології Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
філологічних наук, доцент

БЕЗБАР'ЄРНА КОМУНІКАЦІЯ: СТВОРЕННЯ МОВНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ВРАЗЛИВИХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується глибокими трансформаційними процесами, зумовленими умовами воєнного стану, що суттєво впливають на соціальну структуру населення та систему забезпечення прав людини. Повномасштабна війна спричинила